

Kunnan lausunto Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman sekä järjestyssäännön päivityksistä

Kunnanhallitus 13.02.2023 § 57
1336/00.04.00/2022

Valmistelija	Elinvoimapäällikkö Susanna Hyvärinen, vapaa-aikapalvelujen johtaja Katja Linnakylä, kaavoitusarkkitehti Seppo Mäkinen, ympäristösuunnittelija Merja Puromies, asemakaavapäällikkö Simon Store, nuoriso- ja liikuntapäällikkö Päivi Sorvari etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	vt. Kunnanjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa Kunnanhallitus päättää 1 antaa Metsähallitukselle liitteen mukaisen lausunnon. 2 tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.
Selostus	<p>Metsähallitus pyytää Kirkkonummen kunnan lausuntoa uuden Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman sekä järjestyssäännön luonnoksista. Lausunto pyydetään toimittamaan 16.1.2023 mennessä osoitteeseen kirjaamo@metsa.fi tai Metsähallitus, PL 94, 01301 Vantaa.</p> <p>Suunnitelmaluonnos on laadittu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa. Apuna on toiminut keskeisistä sidosryhmistä koostunut yhteistyöryhmä, johon on kuulunut mm. Kirkkonummen kunnan edustaja. Suunnitelmaa laadittaessa on pidetty yleisö- ja teematilaisuuksia sekä toteutettu avoin karttapohjainen kysely. Suunnittelusta on viestitty internet-sivuilla, lehdissä, sosiaalisessa mediassa ja uutiskirjeellä.</p> <p>Suunnitelman ja järjestyssäännön luonnoksiin voi tutustua Metsähallituksen verkkosivuilla https://www.metsa.fi/projekti/nuuksion-kansallispuiston-hoidon-ja-kayton-suunnittelu/tulevaisuuden-nuukσιο-tehdaan-yhdessa/</p> <h3>Hoito- ja käyttösuunnitelma</h3> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelma ohjaa Metsähallituksen toimintaa ja kansallispuiston kehittämistä. Edellinen Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma on vuodelta 2006. Sen jälkeen tietämys Nuuksion luontotyypeistä ja lajeista on kasvanut huomattavasti ja kansallispuisto on kasvattanut suosiotaan pääkaupunkiseudun virkistyskohteena. Nykyisin Nuuksion kansallispuisto on käyntimäärältään (314 500 käyntiä vuonna 2021) kolmanneksi suosituin kansallispuisto Suomessa. Hoito- ja käyttösuunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja muun käytön tavoitteita.</p>

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tarkastellaan kansallispuiston alueen lisäksi Nuuksion järviylänkokonaisuutta. Tätä kehitetään Helsingin seudun merkittävimmäksi virkistys-, ympäristökasvatus- ja luontomatkailukohteeksi turvaten samalla sen ekologinen kokonaisuus ja yhteydet.

Nuuksion kansallispuiston keskeiset arvot ovat luontodirektiivin luontotyypit (17 kpl) ja lajit (19 lajia), lintudirektiivin lajit (52 lajia), uhanalaiset eläin- ja kasvilajit (165 lajia), virkistyskäyttö ja luontomatkailu, ympäristökasvatus sekä tutkimus ja erilaiset seurannat. Luontoarvoihin kohdistuvat uhkat liittyvät mm. luonnonhoidon riittävään tasoon, vieraslajeihin, riittävään ja ajantasaiseen tietopohjaan, käyntimäärien nousuun ja siitä seuraaviin ekologisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin, järviylänköä ympäröivän maankäytön tehostumiseen ja sen aiheuttamiin vaikutuksiin, riittämättömiin resursseihin sekä palveluiden ja yhteistyön toimivuuteen.

Kansallispuistossa on tehty hoitotoimia, joilla on saatu parannettua mm. luontotyyppien edustavuutta ja perinnebiotooppien pinta-alaa. Luonnoksessa esitetään jatkettavaksi toimenpiteitä, joilla parannetaan luontotyyppikohteiden ja lajien tilaa noin 90 hehtaarilla. Uudet toimenpiteet keskittyvät kansallispuiston keskiosaan kohdistuen lähinnä lehtoihin, perinnebiotooppeihin ja vieraslajien poistoon.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan liittyy suunnitelman Natura-vaikutusten arviointi, josta on tehty oma raporttinsa lieventämistoimiesityksineen ja suosituksineen. Lähes koko Nuuksion kansallispuiston alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon.

Kansallispuiston pääsisäänkäynteinä toimivat kansallispuiston alueella Kattilan, Tervalammen, Siikarannan ja Veikkolan ns. portit sekä kansallispuiston läheisyydessä Suomen luontokeskus Haltia, joka toimii kansallispuiston pääopastuskeskuksena. Kansallispuiston alueella on asiakaspalvelupiste Haukkalammen luontotuvalla. Muita asiakaspalvelupisteitä ei kansallispuistossa ole, eikä niitä ole esitetty lisää suunnitelmaluonnoksessa.

Vyöhykejaolla, reittien ja retkeilypalvelurakenteiden sijoittelulla ja seurannalla ohjataan kansallispuiston kävijöiden liikkumista siten, että alueen lajistolle aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä ja kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Pääosa suunnittelualueesta (58 % pinta-alasta) on syrjävyöhykettä, joka säilytetään mahdollisimman rauhallisena ja luonnontilaisena. Rajoitusvyöhykkeillä (5,5 % pinta-alasta) on liikkuminen kielletty kasvillisuuden ja eläimistön suojelemiseksi tiettyinä aikoina vuodesta. Loput suunnittelualueesta on retkeily- ja luontomatkailuvyöhykettä. Tähän vyöhykkeeseen kuuluu mm. Kirkkonummen alueella oleva osa kansallispuistoa.

Luonnoksessa esitetään pyöräilymahdollisuuksien kasvaneen kysynnän seurauksena lisättäväksi reittejä, joilla voi pyöräillä. Jatkossa pyöräily olisi mahdollista mm. nykyisin vain patikointikäytössä olevalla Veikkolan ja Siikarannan välisellä reitillä. Veikkolan sisääntuloonkohdan tuntumaan esitetään pyöräilyyn lyhyttä ympyräreittiä, jonka linjaus on osin sama kuin olemassa olevalla Kaarniaispolun opastetulla luontopolulla. Lisäksi luonnoksessa esitetään pyöräilyreitti mm. Siikarannan ja Veikkolan pohjoispuolella sijaitsevan Mustakorven välille.

Luonnoksessa esitetään joitakin uusia retkeilypalvelurakenteita, mm. telttailu- ja tulentekopaikat Kirkkonummen Kaislalammen rannalle noin kahden kilometrin päähän Veikkolan sisäänkäynnistä.

Luontomatkailua ja siihen liittyvää yritystoimintaa on tarkoitus kehittää ja suunnitella tarkemmin erillisen luontomatkailusuunnitelman avulla. Ympäristökasvatuksen suunnittelua täydennetään opastusviestintäsuunnitelmalla.

Muutosten seurannassa käytetään erilaisia mittareita, joista luontotyyppi- ja laji-inventoinnit sekä kulumiseen ja häiriöihin liittyvä seuranta ovat keskeisimpiä.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa todetaan useassa kohdassa keskeisiin suojele- ja käyttöarvoihin kohdistuviksi uhkiksi talleminen, kuluminen ja liikakäyttö sekä virkistyskäytön ja eri liikkumismuotojen, yöpymisen ja erilaisten tapahtumien lisääntymisen ja leviämisen esim. kansallispuiston syrjäisimmille alueille. Myös ympäröivän alueen maankäytön muutokset ja väestömäärän lisääntyminen nähdään uhkiksi. Ensin mainittuihin voidaan raportin mukaan vaikuttaa, mutta jälkimmäisen osalta vaikutusmahdollisuudet todetaan vähäisiksi, vaikkakin keinoina olisi tiivis yhteistyö ja edunvalvonnan osalta kaavoituksen ja Natura-arviointien lausunnot.

Järjestyssääntö

Kansallispuiston järjestyssääntö päivitetään sen jälkeen, kun ympäristöministeriö on vahvistanut hoito- ja käyttösuunnitelman. Järjestyssääntö sisältää hoito- ja käyttösuunnitelman periaatteita noudattavat määräykset ja ohjeet, jotka alueella kävijöiden tulee tietää ja tuntea. Osa järjestyssäännön määräyksistä perustuu lakeihin ja osa niistä on sellaisia määräyksiä, jotka Metsähallitus on kansallispuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena ja maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.